

МОДЕЛІ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Панасенко О.В., Рибалка Г.В.

Анотація. В роботі побудовано прогностні моделі екстраполяції на основі середнього темпу росту, абсолютного приросту, на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок для визначення прогностних значень показників фінансової безпеки банку. На їх основі проведено оцінку рівня фінансової безпеки у наступному періоді і розроблено рекомендації з підвищення рівня фінансової безпеки банку.

Ключові слова: фінансова безпека, банк, модель, прогнозування.

Аннотация. В работе построены прогностные модели экстраполяции на основе среднего темпа роста, абсолютного прироста, на основе тренда, полученного по методу двух крайних точек для определения прогностных значений показателей финансовой безопасности банка. На их основе проведена оценка уровня финансовой безопасности в следующем периоде и разработаны рекомендации по повышению уровня финансовой безопасности банка.

Ключевые слова: финансовая безопасность, банк, модель, прогнозирование.

Abstract. The work built predictive models based on extrapolating the average rate of growth, absolute growth, based on the trend, resulting in two extreme points method to determine the predictive values of financial security of the bank. On the basis of an assessment of financial security in the next period and developed recommendations to improve financial security of the bank.

Keywords: financial security, a bank, a model prediction.

На сучасному етапі розвитку економіки України комерційні банки є флагманами розвитку ринкових процесів. Збільшення обсягів грошових потоків, розвиток підприємницької діяльності, підвищення інтересу нерезидентів до операцій на українських ринках призводить до того, що в банках акумулюються і перерозподіляються значні обсяги грошових коштів.

В умовах ринкової нестабільності та кризи в банках, проблема виявлення їх надійності стає особливо актуальною. Для досягнення «прозорості» банківської системи необхідною стає періодична оцінка і прогнозування фінансового стану банків та рівня їх фінансової безпеки.

Система фінансової безпеки банку повинна використовувати надбання сучасної економічної науки і діяти постійно, а не за фактом настання кризи, тобто економісти мають постійно попереджати розвиток кризових явищ, забезпечувати власну ефективну діяльність. З огляду на це актуальними стають наукові дослідження, спрямовані на розробку економіко-математичних моделей прогнозування фінансової безпеки банку з метою раннього виявлення ознак його кризового розвитку та своєчасної розробки і реалізації заходів щодо запобігання кризам і попередження банкрутства. Розробка і впровадження в практичну діяльність банку таких моделей створить дієвий інструмент запобігання кризам, забезпечення його стабільної та ефективної фінансової діяльності.

Дослідженнями та розробкою моделей у сфері фінансової безпеки банків займалися такі вчені, як Азаренкова Г.М., Гадецька С.В., Горбенко І.Д., Качук В.В., Кот О.В., Тридід О.М. та ін. [2, 7, 9-11, 13]

На жаль, існуючі моделі були розроблені для відмінних від сьогоднішніх існуючих в Україні економічних умов, що за останній рік кардинально змінилися. Міжнародне рейтингове агентство Fitch прогнозує продовження кризи в банківському секторі України в 2015 році, що йдеться в звіті агентства. На думку експертів агентства Fitch кредитоспроможність банків різко погіршиться в результаті збільшення знецінення кредитів та різкого зниження курсу гривні, що позначиться як на капіталізації, так і на стабільності

фондування. Тобто на сьогоднішній день виникла потреба розробити нові моделі, завдяки яким можна буде оцінювати і прогнозувати фінансову безпеку банків у сучасних економічних умовах.

Для прогнозування фінансової безпеки банку спочатку необхідно визначити систему показників, на основі яких буде проводитися оцінка фінансової безпеки банку. Система показників повинна включати лише значущі фінансові показники, які не будуть дублювати один одного чи нести схожу інформацію, цій меті відповідає метод «центру ваги». Виберемо показники-репрезентанти для оцінки рівня фінансової безпеки банку за допомогою даного методу.

В якості вибірки вихідних даних було обрано 12 банків, що за рейтингом НБУ відносяться до різних груп за основними фінансовими показниками [14]. Крім цього, в вихідну вибірку було також включено банк «Грант», на прикладі якого буде реалізовано дискримінантну модель. Таким чином для вибору показників-репрезентантів була використана фінансова звітність 13 банків [16].

Використавши фінансову звітність досліджуваних банків, було розраховано 4 групи показників, що базуються на структурі та достатності капіталу банку; показники, що характеризують ділову активність банку; показники, що базуються на оцінці ліквідності та показники, що засновані на аналізі ефективності управління. Загалом, до вихідної системи показників було включено [15]:

- X1 – коефіцієнт надійності;
- X2 – коефіцієнт «фінансового важеля»;
- X3 – коефіцієнт участі власного капіталу у формування активів;
- X4 – коефіцієнт захищеності власного капіталу;
- X5 – коефіцієнт захищеності дохідних активів власним капіталом;
- X6 – коефіцієнт мультиплікатора капіталу;
- X7 – коефіцієнт активності залучення позичених і залучених коштів;
- X8 – коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів;

X9 – коефіцієнт активності залучення строкових депозитів;

X10 – коефіцієнт активності використання залучених коштів у дохідні активи;

X11 – коефіцієнт активності використання залучених коштів у кредитний портфель;

X12 – коефіцієнт активності використання строкових депозитів у кредитний портфель;

X13 – коефіцієнт рівня дохідних активів;

X14 – коефіцієнт кредитної активності;

X15 – коефіцієнт загальної інвестиційної активності в цінні папери і пайову участь;

X16 – коефіцієнт (частка) інвестицій у дохідних активах;

X17 – коефіцієнт миттєвої ліквідності;

X18 – коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку;

X19 – коефіцієнт відношення високоліквідних активів до робочих активів;

X20 – коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань;

X21 – коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів;

X22 – коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань;

X23 – загальний рівень рентабельності;

X24 – коефіцієнт сукупності витрат доходами;

X25 – чиста процентна маржа (рівень дохідності активів);

X26 – інший операційних дохід (на середньорічні активи);

X27 – продуктивність праці;

X28 – рентабельність активів;

X29 – рентабельність дохідних активів;

X30 – рентабельність загального капіталу;

X31 – рентабельність статутного фонду (акціонерного капіталу);

X32 – рентабельність діяльності по витратах;

X33 – продуктивність праці середньорічного працівника.

До першої групи показників фінансової стійкості банку відносяться X1-X6. Після стандартизації вихідних даних та розрахунку відстаней між показниками в групі було визначено, що мінімальну суму відстаней має показник X6, отже він є репрезентантом даної групи.

Друга група показників ділової активності включає X7-X16. Після стандартизації вихідних даних та розрахунку відстаней між показниками в групі було визначено, що мінімальну суму відстаней має показник X16, отже він є репрезентантом даної групи.

До третьої групи показників ліквідності банку відносяться X17-X22. Після стандартизації вихідних даних та розрахунку відстаней між показниками в групі було визначено, що мінімальну суму відстаней має показник X18, отже він є репрезентантом даної групи.

Репрезентантом останньої групи коефіцієнтів ефективності управління, що включає X23-X33, є показник X28, який має мінімальну суму відстаней.

Отже було отримано наступні репрезентанти: X1 - коефіцієнт надійності; X16 - коефіцієнт (частка) інвестицій у дохідних активах; X18 - коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку; X28 - рентабельність активів.

Для прогнозування складових показників-репрезентантів було використано фінансову звітність ПАТ «Банк «Грант» за 2002-2013 рр. Отримані часові ряди є короткими, в зв'язку з чим в умовах неповної кількісної інформації використовувати досить складні методи прогнозування неможливо. Тому для побудови прогнозних моделей було обрано прості методи прогнозування, що для отримання прогнозу на один чи два періоди достатньо.

Для ПАТ «Банк «Грант» були обрані наступні прості методи прогнозування: екстраполяція на основі середнього темпу росту; екстраполяція на основі абсолютного проросту та екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок. Для отримання прогнозних значень складових фінансових коефіцієнтів були застосовані всі методи до кожного показника та

обрано той, який дає більшу точність прогнозу, причому помилка прогнозу не повинна перевищувати 10%.

Прогнозні значення було розраховано для 2014 року для співставлення з фактичними значеннями та для 2015 р., щоб отримати прогнозні значення рівня фінансової безпеки банку у майбутньому періоді. Таким чином, в результаті проведених розрахунків було отримано наступні результати для прогнозованих показників-репрезентантів.

Для розрахунку коефіцієнту надійності (X1) були використані показники власний капітал (чисельник) та залучені кошти (знаменник).

Для розрахунку прогнозу показника власного капіталу було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (m.a.p.e. 7,18); екстраполяція на основі абсолютного приросту (m.a.p.e. 5,88); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (m.a.p.e. 12,6). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель на основі абсолютного приросту, де середній абсолютний приріст дорівнює 10016,14 (табл. 1).

Таблиця 1

Прогноз власного капіталу на 2014-2015 рр.

Рік	Власний капітал	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	m.a.p.e.
2002	36486					
2003	43156					
2004	56518					
2005	59766					
2006	65 576					
2007	76 524					
2008	105726					
2009	106599					
2010	120056	116615,14	3440,86	97,13	2,87	
2011	133513	130072,14	3440,86	97,42	2,58	
2012	174291	143529,14	30761,86	82,35	17,65	
2013	185127	184307,14	819,86	99,56	0,44	5,88
2014		195143,14				
2015		194323,14				

З табл. 1 видно, що відсоток похибки складає 5,88%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозової моделі є високою. Таким чином, прогнозне значення власного капіталу на 2014 рік складає 195143, а на 2015 – 194323.

Для розрахунку прогнозу показника залучених коштів було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (m.a.p.e. 5,52); екстраполяція на основі абсолютного приросту (m.a.p.e. 6,02); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (m.a.p.e. 10,23). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель прогнозу екстраполяції на основі середнього темпу росту, де середній темп росту дорівнює 1,237 (табл.2).

Таблиця 2

Прогноз залучених коштів на 2014-2015 рр.

Рік	Залучені кошти	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	m.a.p.e.
2002	76569					
2003	110979					
2004	133905					
2005	141136					
2006	172 016					
2007	304 037					
2008	371269					
2009	340240					
2010	399110	421035,36	21925,36	105,49	5,49	
2011	457445	465168,97	7723,97	101,69	1,69	
2012	489405	533159,33	43754,33	108,94	8,94	
2013	606521	570409,21	36111,79	94,05	5,95	5,52
2014		706909,74				
2015		664820,88				

З табл. 2 видно, що відсоток похибки складає 5,52%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозової моделі є високою, а прогнозне значення залучених коштів на 2014 рік складає 706909, а на 2015 – 664821.

Тепер можна розрахувати значення коефіцієнту надійності (X1):

на 2014 рік - $\frac{195143}{706909} = 0,276$;

на 2015 рік $\frac{194323}{664821} = 0,292$.

Для розрахунку коефіцієнту інвестицій у дохідних активах (X2) були використані показник вкладення в цінні папери і в паї асоційованих компаній (чисельник) та показник дохідних активів (знаменник).

Для розрахунку вкладень в цінні папери і в паї асоційовані компанії було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (m.a.p.e. 19,19); екстраполяція на основі абсолютного приросту (m.a.p.e. 9,15); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (m.a.p.e. 35,81). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель екстраполяції на основі абсолютного приросту, де середній темп росту дорівнює 205,43 (табл. 3).

Таблиця 3

Прогноз показника вкладень в цінні папери і в паї асоційовані компанії
на 2014-2015 рр.

Рік	Вкладення в цінні папери і в паї асоційованих компаній	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	m.a.p.e.
2002	1685					
2003	2228					
2004	4375					
2005	3665					
2006	4 336					
2007	3 437					
2008	4128					
2009	3123					
2010	3700	3328,43	371,57	89,96	10,04	
2011	3418	3905,43	487,43	114,26	14,26	
2012	3410	3623,43	213,43	106,26	6,26	
2013	3410	3615,43	205,43	106,02	6,02	9,15
2014		3615,43				
2015		3820,86				

З табл. 3 видно, що відсоток похибки складає 9,15%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозової моделі є високою, а прогнозне значення показника вкладень в цінні папери і в паї асоційовані компанії на 2014 рік складає 3615, а на 2015 – 3820.

Для розрахунку дохідних активів було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (m.a.p.e. 2,05); екстраполяція на основі абсолютного приросту (m.a.p.e. 8,95); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (m.a.p.e. 19,69). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель прогнозу екстраполяції на основі середнього темпу росту, де середній темп росту дорівнює 1,196, де середній темп росту дорівнює 1,196 (табл. 4).

Таблиця 4

Прогноз дохідних активів на 2014-2015 рр.

Рік	Активи дохідні	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	m.a.p.e.
2002	90813					
2003	129390					
2004	149192					
2005	149524					
2006	192649					
2007	336379					
2008	336379					
2009	317934					
2010	388700	380257,91	8442,09	97,83	2,17	
2011	462323	464896,01	2573,01	100,56	0,56	
2012	540492	552951,17	12459,17	102,31	2,31	
2013	626671	646443,46	19772,46	103,16	3,16	2,05
2014		749515,95				
2015		773164,36				

З табл. 4 видно, що відсоток похибки складає 2,05%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозової моделі є високою, а

прогнозне значення дохідних активів на 2014 рік складає 749516, а на 2015 – 773164.

Тепер можна розрахувати коефіцієнт (частку) інвестицій у дохідних активах (X2):

$$\text{на 2014 рік} - \frac{3615}{749516} = 0,005 ;$$

$$\text{на 2015 рік} \frac{3820}{773164} = 0,005 .$$

Для розрахунку коефіцієнту загальної ліквідності зобов'язань банку (X3) були використані показники загальні активи (чисельник) та зобов'язання (залучені) і позичені кошти всіх видів (знаменник).

Для розрахунку загальних активів було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (m.a.p.e. 5,51); екстраполяція на основі абсолютного приросту (m.a.p.e. 5,63); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (m.a.p.e. 10,32). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель екстраполяції на основі середнього приросту, де середній темп росту дорівнює 1,217 (табл. 5).

Таблиця 5

Прогноз загальних активів на 2014-2015 рр.

Рік	Активи загальні	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	m.a.p.e.
2002	113055					
2003	154135					
2004	190423					
2005	200902					
2006	237 592					
2007	380 561					
2008	476995					
2009	446839					
2010	506891	543772,16	36881,16	107,28	7,28	
2011	590958	616851,29	25893,29	104,38	4,38	
2012	663696	719155,02	55459,02	108,36	8,36	
2013	791648	807672,13	16024,13	102,02	2,02	5,51
2014		963380,87				
2015		982880,97				

З табл. 5 видно, що відсоток похибки складає 5,51%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, прогнозне значення загальних активів на 2014 рік складає 963381, а на 2015 – 982881.

Для розрахунку прогнозу зобов'язань (залучених) і позичених коштів всіх видів було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (м.а.р.е. 6,8); екстраполяція на основі абсолютного приросту (м.а.р.е. 6,02); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (м.а.р.е. 12,37). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель екстраполяції на основі абсолютного приросту, де середній абсолютний приріст дорівнює 37667,29 (табл. 6).

Таблиця 6

Прогноз зобов'язань (залучених) і позичених коштів всіх видів
на 2014-2015 рр.

Рік	Зобов'язання і позичені кошти всіх видів	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	м.а.р.е.
2002	76569					
2003	110979					
2004	133905					
2005	141136					
2006	172 016					
2007	304 037					
2008	371269					
2009	340240					
2010	399110	377907,29	21202,71	94,69	5,31	
2011	457445	436777,29	20667,71	95,48	4,52	
2012	489405	495112,29	5707,29	101,17	1,17	
2013	606521	527072,29	79448,71	86,90	13,10	6,02
2014		644188,29				
2015		681855,57				

З табл. 6 видно, що відсоток похибки складає 6,02%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозної моделі є високою, а

прогнозне значення зобов'язань (залучених) і позичених коштів всіх видів на 2014 рік складає 644188, а на 2015 – 681855.

Тепер можна розрахувати коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку (X3):

$$\text{на 2014 рік} - \frac{963381}{644188} = 1,495 ;$$

$$\text{на 2015 рік} \frac{982881}{681855} = 1,441 .$$

Для розрахунку коефіцієнту рентабельності активів (X4) були використані чистий прибуток (чисельник) та середньорічні активи загальні (знаменник).

Для розрахунку чистого прибутку було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (м.а.р.е. 52,28); екстраполяція на основі абсолютного приросту (м.а.р.е. 51,54); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (м.а.р.е. 3,86). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель екстраполяції на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок, де $a_1 = 23$, і $a_0 = 689$ (табл. 7).

Таблиця 7

Прогноз чистого прибутку на 2014-2015 рр.

№ періоду	Рік	Чистий прибуток	Прогнозне значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	м.а.р.е.
1	2002	712					
2	2003	715					
3	2004	1447					
4	2005	748					
5	2006	810					
6	2007	948					
7	2008	1157					
8	2009	873					
9	2010	1071	896,00	175,00	83,66	16,34	
10	2011	445	919,00	474,00	206,52	106,52	
11	2012	779	942,00	163,00	120,92	20,92	
12	2013	836	965,00	129,00	115,43	15,43	3,86
13			988,00				
14			1011,00				

З табл. 7 видно, що відсоток похибки складає 3,86%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозованої моделі є високою, а прогнозоване значення чистого прибутку 2014 рік складає 988, а на 2015 – 1011.

Для розрахунку середньорічних активів загальних було побудовано 3 моделі, а саме: екстраполяція на основі середнього темпу росту (м.а.р.е. 10, 17); екстраполяція на основі абсолютного приросту (м.а.р.е. 11,01); екстраполяція на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок (м.а.р.е. 4,04). Мінімальне значення помилки прогнозу має модель екстраполяції на основі тренду, отриманого по методу двох крайніх точок, де $a_1 = 37029,71$, і $a_0 = 15679,29$ (табл. 8).

Таблиця 8

Прогноз середньорічних активів загальних на 2014-2015 рр.

№ періоду	Рік	Середньорічні активи загальні	Прогнозоване значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення	Абсолютна відсоткова помилка	м.а.р.е.
1	2002	202709					
2	2003	133595					
3	2004	172279					
4	2005	195663					
5	2006	219247					
6	2007	309077					
7	2008	428778					
8	2009	461917					
9	2010	476865	498946,71	22081,71	104,63	4,63	
10	2011	548925	535976,43	12948,57	97,64	2,36	
11	2012	627327	573006,14	54320,86	91,34	8,66	
12	2013	727672	610035,86	117636,14	83,83	16,17	4,04
13	2014		647065,57				
14	2015		684095,29				

З табл. 8 видно, що відсоток похибки складає 4,04%, при нормі до 10%. З цього можна зробити висновок, що точність прогнозованої моделі є високою, а прогнозоване значення середньорічних активів загальних 2014 рік складає 647066, а на 2015 – 684095.

Тепер можна розрахувати коефіцієнт рентабельності активів (X28):

$$\text{на 2014 рік} - \frac{988}{647066} = 0,002 ;$$

$$\text{на 2015 рік} \frac{1011}{68095} = 0,001 .$$

Отримані прогнозні моделі використовуються для оцінки рівня фінансової безпеки банку в наступному періоді з метою своєчасного попередження зниження рівня безпеки.

Проведемо оцінку рівня фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» за допомогою отриманих прогнозних моделей на 2014-2015 рр., використовуючи розроблену автором дискримінантну модель, а саме:

$$y_1 = -524,231 + 10,034 * X_1 + 801,074 * X_{16} + 524,982 * X_{18} + 4545,182 * X_{28}$$

$$y_2 = -300,558 + 8,182 * X_1 + 587,951 * X_{16} + 395,926 * X_{18} + 3666,68 * X_{28}$$

$$y_3 = -246,725 + 8,238 * X_1 + 518,639 * X_{16} + 356,155 * X_{18} + 2861,993 * X_{28}$$

Визначимо рівень фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» на 2014 рік на основі дискримінантної моделі, де X1 - коефіцієнт надійності; X16 - коефіцієнт (частка) інвестицій у дохідних активах; X18 - коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку; X28 - рентабельність активів. Потрібно зауважити, що y1 – високий рівень фінансової безпеки; y2 – середній рівень фінансової безпеки; y3 – низький рівень рентабельності.

$$y_1 = -524,231 + 10,034 * 0,276 + 801,074 * 0,005 + 524,982 * 1,495 + 4545,182 * 0,002 = -524,231 + 2,769 + 4,005 + 784,848 + 9,090 = 276,482;$$

$$y_2 = -300,558 + 8,182 * 0,276 + 587,951 * 0,005 + 395,926 * 1,495 + 3666,68 * 0,002 = -300,558 + 2,258 + 2,940 + 591,909 + 7,333 = 303,883;$$

$$y_3 = -246,725 + 8,238 * 0,276 + 518,639 * 0,005 + 365,155 * 1,495 + 2861,993 * 0,002 = -246,725 + 2,274 + 2,593 + 545,907 + 5,724 = 309,773.$$

Отже розрахувавши значення y1; y2; y3, було отримано відповідні значення 276,482; 303,883; 309,773. Максимальне з перерахованих значень 309,773, а це

означає, що на 2014 рік рівень фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» є низьким.

Тепер аналогічно спрогнозуємо рівень фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» на 2015 рік.

$$y_1 = -524,231 + 10,034 * 0,292 + 801,074 * 0,005 + 524,982 * 1,441 + 4545,182 * 0,001 = -524,231 + 2,930 + 4,005 + 756,499 + 4,545 = 243,749;$$

$$y_2 = -300,558 + 8,182 * 0,292 + 587,951 * 0,005 + 395,926 * 1,441 + 3666,68 * 0,001 = -300,558 + 2,389 + 2,940 + 570,529 + 3,667 = 278,967;$$

$$y_3 = -246,725 + 8,238 * 0,292 + 518,639 * 0,005 + 365,155 * 1,441 + 2861,993 * 0,001 = -246,725 + 2,405 + 2,593 + 526,188 + 2,862 = 287,324.$$

Отже розрахувавши значення y_1 ; y_2 ; y_3 , було отримано відповідні значення 243,749; 278,967; 287,324. Максимальне з перерахованих значень 287,324 а це означає, що на 2015 рік прогнозне значення рівня фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» є низьким.

Таким чином, прогноз фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» на 2014-2015 рр. показав, що її рівень буде низьким, а отже необхідно розробити і впровадити заходи з підвищення безпеки банку.

Щоб підвищити рівень фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» хоча б до середнього рівня, був розроблений орієнтовний перелік рекомендацій, а саме:

збільшити рівень статутного капіталу;

проводити постійний моніторинг (індикативного аналізу на основі сукупності індикаторів фінансової безпеки) стану найбільш уразливих сфер функціонування ПАТ «Банк «Грант», що уможливить судження про еволюцію існуючих небезпек і загроз у цій сфері і їх моделювання;

розрахунок поточних значень індикаторів фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» і порівняння їх з пороговим значенням для оцінки різних сфер функціонування банківського сектору вітчизняної економіки;

провести капіталізацію банку, а саме: запровадити пільги у разі спрямування прибутку на збільшення власного капіталу;

розширити перелік і посилення вимог до публічної інформації про фінансовий стан власників і структур управління банку;

провести уніфікацію основних показників банківської діяльності і метрології їх обчислення з міжнародними стандартами;

ретельний контроль якості активів у портфелі банку, запровадження єдиної системи управління ризиками відповідно до сучасних стандартів;

підвищення ефективності діяльності фінансової стійкості банку шляхом поліпшення якості корпоративного управління, у тому числі досягнення більшої прозорості діяльності банку, ефективності ризик-менеджменту, вдосконалення відносин органів управління банку, акціонерів тощо;

наблизити діяльність ПАТ «Банк «Грант» до міжнародних стандартів;

послідовно зменшити масштаби перенесення ризиків не фінансового сектору національної економіки на фінансовий, тобто подолання негативних тенденцій у реальному секторі країни, що поліпшить платоспроможність основних клієнтів та партнерів ПАТ «Банк «Грант»;

підтримання низьких темпів інфляції та стабільного валютного курсу;

переорієнтація монетарної політики НБУ з підтримання номінальної стабільності до стимулювання економічного зростання (поступове зниження облікової ставки та розміру коштів банків на окремому рахунку в НБУ від суми обов'язкових резервів, що сприятиме зниженню відсоткових ставок і збільшення кредитування реального сектору національної економіки);

створення сприятливого інвестиційного клімату, що підвищить рейтинги ПАТ «Банк «Грант».

Концепція фінансової безпеки банківського сектору економіки України як цілісне та системне розуміння, бачення її сутності, чинників, що на неї впливають, і представлення шляхів усунення загроз має бути основною для

створення системи її забезпечення, що обов'язково відобразиться на ПАТ «Банк «Грант».

На наш погляд, залежно від конкретних умов, що склалися в країні і світу, стадії економічного циклу та інших чинників стратегія забезпечення фінансової безпеки ПАТ «Банк «Грант» базується на різних концепціях, які передбачають використання різного інструментарію для досягнення поставлених цілей.

Стратегія забезпечення безпеки ПАТ «Банк «Грант» - це сукупність довгострокових цілей і управлінських підходів, реалізація яких забезпечує захист кредитно-фінансової організації від потенційних загроз розголошення комерційної і банківської таємниці, а також завдання їй будь-яких інших форм збитків майнового і немайнового характеру.

Підсумовуючи отримані результати, слід зазначити, що розроблений комплекс моделей оцінок і прогнозування фінансової безпеки банку дає змогу ефективно оцінювати як поточний, так і прогнозний рівень фінансової безпеки і за необхідності своєчасно розробляти і впроваджувати заходи щодо його підвищення та підтримання на високому рівні за рахунок своєчасного виявлення і подолання загроз. Це дасть змогу забезпечити стабільну і прибуткову роботу банку.

Література:

1. Краліч В.Р. Фінансовий моніторинг у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки банківських установ в Україні: автореферат: дис. канд. економ. наук 21.04.02 / В.Р. Краліч: Вищ. Навч закл. «Ун-т економіки та права «КРОК» -К: 2010 – 20 с.
2. Кот О. «Прогнозування фінансового стану банків з метою попередження їх банкрутства / О. Кот, А.В. Омельченко. –К: ЕУФІМБ,

2004.– 168 с.

3. Крухмаль О.В. Оцінка фінансової стійкості на підставі визначення критеріїв динамічної стабільності діяльності банку / О.В. Крухмаль // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №9. – 43-50 с.

4. Лаптев С.М. Банківська діяльність (вітчизняний та зарубіжний досвід) / С.М. Лаптев, М.П. Денисенко. – К: 2004 – 320 с.

5. Лобач О. Платоспроможність та істотна загроза платоспроможності банку: визначення і зміст / О. Лобач // Юридична Україна – 2005 - №12. – 47-55 с.

6. Лукаш С. Банковская энциклопедия / С. Лукаш. – Дн: 2004. – 247 с.

7. Міщенко В.І. Банківські операції / В.І. Міщенко. –К. 2004. – 705 с.

8. Міщенко В.І. Грошово-кредитна політика в Україні / за ред. В.І. Міщенка. –К: Знання, 2000. -305 с.

9. Моделі і системи оцінювання, обробки та захисту фінансової інформації: [монографія: Г.М. Азаренкова, С.В. Гадецька, І.Д. Горбенко та ін.]: За наук. ред. О.В. Васюренко –Х: Константа, 2005. – 380 с.

10. Моделі і методи забезпечення банківської безпеки: монографія/ С.Н. Побережний, Б.А. Роднієв, А.Л. Пластун – С: УАБС НБУ, 2010 – 239 с.

11. Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи: монографія / [О.В. Васюренко, О.М. Тридід, В.В. Качук та ін.] Нац. банк України, Ін-т. банк. справи. –К: УАБС НБУ, 2010. -294 с.

12. Панова Г.С. Анализ финансового состояния коммерческого банка / Г.С. Панова. –М: Финансы и статистика, 2004, - 272 с.

13. Перехват Л.М. Забезпечення фінансової безпеки банків в умовах Нестабільного економічного середовища: автореферат, дис. канд.. екон. наук: 08.00.08 / Л.М. Перехват: нац. ун-т. держ. подат. сл. України. –Ір: 2011 – 24 с.

14. <http://www.bank.gov.ua/control/uk/allinfo>

15. <http://lib.lntu.info/book/fof/bs/2011/11-15/page27.html>

16. http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097